

INTRODUCCIÓ A L'ECONOMIA I

PROLEGÒMENS

1. Objecte del curs. Què s'entén per Economia: Evolució dels conceptes i ideologies. El mètode a la Ciència Econòmica. Lg. 1 i 6; G. I; Bb. I, II.
2. Els modes d'anàlisi: Anàlisi positiva i normativa. Elecció racional i guany individual: *L'homo economicus*. L'equilibri econòmic. Lleis de comportament. Models i teories. L.Ap. 1, 3; Lg. 3 a 5; Bb. II, III.

L'ESCOLA CLÀSSICA

PRESENTACIÓ D'AUTORS

3. L'època: El pas del feudalisme al capitalisme. La incipient Revolució Industrial. Adam Smith: la divisió del treball, les classes socials, la Mà Invisible a *La riquesa de les Nacions*. T.R. Malthus: *Un assaig sobre el principi de la població*, l'apologia del terratinent. G. II a VI; Bb. IV, V.
4. David Ricardo: teoria del valor treball, el capital com a fons de salaris, teoria de la renda diferencial, l'estat estacionari a *Els principis d'Economia Política i Tributació*. J. Stuart Mill: El pont social-demòcrata cap al neoclassicisme. R. (1)-II; G. VII, IX, X; Bb. VI, VII.
5. Karl Marx: El capitalisme segons *El capital* (acumulació, descens de la taxa de beneficis, alienació). F. 3 a 10; G. VIII i XI; R. (1)-II; Bb. VIII.

ELS GRANS TEMES D'ANÀLISI

SISTEMES ECONÒMICS

6. Elements bàsics. Teories de Smith i Marx sobre el paper i l'evolució dels sistemes: El materialisme històric. Altres formulacions més recents: La classificació de sistemes de Polanyi. Lg. 2; F. 2; G. XII; Bb. IX. L. 2.
7. Origen, evolució i fi del capitalisme segons Marx: Trets del capitalisme. L'origen de l'excedent. Evolució del sistema capitalista. Precisions sobre l'avenç tecnològic. F. 3 a 10; Bb. X.
8. Models de descripció d'economies simples: Models d'una economia amb un sol sector productiu. Model d'una economia amb dos sectors productius. R. (2)-I a III; Bb. XI.

9. La interdependència dels sectors i classes d'una economia: El *Tableau économique* de Quesnay. L'anàlisi de fluxos de Marx. El model *input-output* de Leontief. Breu notícia dels models de Sraffa i von Neumann. R. (1)-I; Bb. XII.

LA TEORIA DEL VALOR

10. Marc conceptual: La teoria del valor d'Adam Smith. La teoria crítica de Ricardo. L'esquema lògic de De Quincey. La conceptualització general de Marx. F. 3; Bb. XIII.
11. El valor en canvi: Preus de producció i valors, treball-incorporat de Ricardo i de Marx. La mercaderia patró de Ricardo. La mercaderia patró de Sraffa. Implicacions pragmàtiques: Els índex de preus. Bb. XIV, XVI.
12. El valor en ús dels clàssics: El valor moral dels Bernoulli. Paradoxa de St. Petersburg. Desenvolupaments moderns: Apostes de Ramsey. Utilitat de von Neuman & Morgenstern. Teoria de la decisió. Teoria dels jocs. Bb. XVII.

LA TEORIA DE LA HISENDA PÚBLICA

13. Els ingressos i les despeses de l'Estat. El pressupost de l'Estat. L'origen i la naturalesa dels ingressos. El caràcter de les despeses públiques. Bb. XVIII, L. 23.
14. Els desequilibris entre ingressos i despeses públiques. Conclusions que es desprenen dels clàssics. Els impostos progressius i regressius. Bb. XIX.

LA TEORIA PURA DEL COMERÇ INTERNACIONAL

15. Els guanys de comerç: Avantatge absolut de Smith vs. avantatge relatiu de Ricardo. El cost d'oportunitat. La teoria de la demanda recíproca de Stuart Mill. Els arguments proteccionistes. La balança de pagaments. Bb. XX; L. 1, 22, 32.

ELS MERCATS, L'ACTIVITAT ECONÒMICA I EL DINER

16. El paper de la llei de l'oferta i la demanda. La llei dels mercats de Say. La teoria de les plètores de Malthus. Les crisis de sobreproducció segons Stuart Mill i Karl Marx. Bb. XXI; R. (1)-I, II.
17. La teoria quantitativa del diner: Antecedents històrics i plantejament general. Relació amb la llei de Say. L'escola monetarista de Chicago. Bb. XXII; L. 33.

EL CREIXEMENT

18. La teoria clàssica del creixement. El model clàssic d'evolució del sistema econòmic. Bb. XXIII; L. 39.

INTRODUCCIÓ A L'ECONOMIA II

L'ESCOLA NEOCLÀSSICA.

PRESENTACIÓ D'AUTORS

1. L'època: El capitalisme consolidat de l'era victoriana. Els vents utilitaristes. Trets de l'Escola Neoclàssica. El model de la Física Gossen, Jevons i *La Teoria de l'Economia Política*. Walras: *Elements d'Economia Política Pura*. Bb(2). I, II; U. 2, 3.
2. Edgeworth: *Psíquica Matemàtica* i els treballs d'inferència estadística. Marshall: *L'economista professional i els Principis d'Economia*. Bb(2). III, IV; U. 5, 4; R (1)-III.

ELS GRANS TEMES D'ANÀLISI

LA TEORIA DELS PREUS RELATIUS

3. Intercanvi. La llei de la palanca de Jevons. El model d'equilibri general de Walras. Les corbes d'indiferència d'Edgeworth, els índex d'utilitat de Pareto i les preferències de Hicks i Allen. L'intercanvi bilateral. El cor d'una economia. Bb(2). V, W. 4 a 6, 16 i 17.
4. La demanda i l'oferta. La clàusula *ceteris paribus*. Funcions i corbes de demanda i d'oferta individuals i de mercat. L'equilibri entre oferta i demanda. L'elasticitat-preu de la demanda: Elasticitat en un punt i elasticitat-funció. Elasticitat-ingrés i elasticitats creuades. Bb(2). VI, L. 4 a 10.
5. Principis d'Economia marshalliana: el principi de continuïtat i el principi de substitució (per raons tècniques i per consideracions pecuniàries). Substitució i eficiència. La taxa marginal de substitució. Llei de dificultat creixent de la substitució. Les fronteres de possibilitat. Bb(2). VII.
6. La producció: Aplicació dels principis marshallians. Productivitat i rendiment. Les isoquanties. La frontera de costos. El problema de l'enginyer. La funció de costos: a curt i a llarg termini. L'empresa representativa. Economies internes i externes. Bb(2). VIII; L. 13 a 15.
7. El consum: Aplicació dels principis marshallians. El problema del consumidor. La despesa i l'ingrés. Tipus de béns. La despesa i el preu: la corba de demanda. L'efecte substitució i l'efecte ingrés. Els béns Giffen. Bb(2). IX, L. 11, 12.

ELS MERCATS I LA TEORIA DE LA DISTRIBUCIÓ

8. Tipus de mercats. Per què es va al mercat?: l'excedent del consumidor. Mercats de béns: L'excedent i el benefici de l'empresa productora en un mercat competitiu i en

un mercat amb grau de monopoli. Els excedents agregats de productors i consumidors d'un mercat. Cournot i el duopoli. Bb(2). X, L. 16, 17.

9. Mercats de factors: La demanda i l'oferta de factors de producció. La taxa de beneficis a llarg termini i la distribució del producte. Excedents, renda diferencial i quasi-rendes. L'empresari de Walras i el benefici. Bb(2). XI, L. 18, 19.
10. El mercat laboral: Determinació del salari i de l'ocupació sota mercat competitiu, de monopoli sindical i/o de monopoli empresarial. L'atur segons Pigou. La teoria del capital i de l'interès de Jevons. Justificació de l'interès via abstinència o ajornament del consum. La preferència pel temps de Fisher. Règims de capitalització. Valoracions retrospectiva i prospectiva del capital. Bb(2). XII, L. 20, 21.

LA TEORIA DEL BENESTAR

11. Les tres etapes de la Teoria del Benestar. 1ª) *L'Economia del Benestar* de Pigou. Benestar, justícia social i distribució de la riquesa. El millor tipus de mercat. Producte privat i producte social: economies i diseconomies externes. Les condicions d'optimització del benestar social de Bergson: Frontera de possibilitats de producció i funcions de benestar social. Béns públics. Bb(2), XIII; L. 1.
12. 2ª) La "Nova Economia del Benestar". La comparació en termes del criteri de Pareto. Els principis de compensació. 3ª) Economia axiomàtica del Benestar: El teorema d'impossibilitat d'Arrow. La teoria de l'elecció social. Crítica i vigència de l'Economia del Benestar: El debat sobre el socialisme. L'empresa i el benestar. Bb(2), XIV.

LES TEORIES DE KEYNES I SCHUMPETER

PRESENTACIÓ D'AUTORS

13. L'època: La gran depressió dels anys 30. Els economistes dissidents: Notícia de Thorstein B. Veblen. John Maynard Keynes: La visió a llarg termini de la Història i la intervenció de l'Estat a curt termini. *La Teoria General*. Abast de la "revolució keynesiana". Joseph A. Schumpeter: *La teoria del desenvolupament econòmic i l'estudi dels cicles*. El pas del capitalisme al socialisme. Història de l'anàlisi econòmica. Bb(2), XV, XVI; R (1)-III; G. XV a XXI.

ELS GRANS TEMES D'ANÀLISI

EL NIVELL MACROECONÒMIC

14. Conceptes macroeconòmics. Variables i relacions macroeconòmiques. Comptabilitat Nacional. Ingrés o Dividend, Producte i Despesa Nacionals. Qualificacions: Interior i nacional; brut i net; a preus de mercat i al cost dels factors. Variables expectades i realitzades. Valors efectius. Unitats de mesura. Bb(2), XVII; L.25, 26.

LA TEORIA DE L'OCUPACIÓ, L'INTERÈS I EL DINER

15. La determinació del nivell d'ocupació. Els plans de producció i les previsions de demanda. Les funcions d'oferta (planejada) agregada i de demanda (expectada) agregada. El punt de demanda efectiva d'ocupació i d'oferta efectiva de producte. El mercat de treball: l'atur involuntari. Bb(2). XVIII; L. 40.
16. La realització de la demanda. La funció de consum: les propensions a consumir i a estalviar. Els factors objectius i subjectius de l'estalvi. La determinació del nivell d'inversió: L'eficiència marginal del capital i la taxa d'interès. Relacions *ex-ante* i *ex-post* entre estalvi i inversió. El multiplicador de la inversió. El principi d'acceleració. Bb(2). XIX; L. 27 a 29.
17. La determinació de la taxa d'interès. La demanda de liquiditat. Els motius de transaccions, precaucionari i especulatiu de Keynes. Altres motius. L'oferta monetària. El diner i els bancs. La base monetària. Mecanismes de creació i control de l'oferta monetària. L'equilibri del mercat monetari i la taxa d'interès. Notícia del model IS-LM. Bb(2). XX, L. 34 a 37.
18. La determinació del nivell de preus i dels beneficis dels empresaris. El mecanisme de reformulació d'expectatives. La intervenció del govern: les polítiques fiscal i monetària. Les corbes d'oferta-preu i demanda-preu agregades a curt termini. La inflació de costos i la inflació de demanda. L'estagflació. La corba de Phillips i els tipus d'inflació. Bb(2). XXI; L. 30, 31, 38, 41, 42.

TEORIES DEL CICLE I DEL DESENVOLUPAMENT

19. El problema de les fluctuacions econòmiques. La llei de Say i la impossibilitat de fluctuacions. Teories exògenes i endògenes sobre el cycle anteriors a Keynes. La teoria de Keynes del cycle. El model del multiplicador-accelerator de Samuelson. La teoria del desenvolupament i els cycles de Schumpeter. Bb(2). XXII; L. 45.

Referències bibliogràfiques

- Bb. = L. Barbé, *Curs d'Introducció a l'Economia, I. L'Escola Clàssica*, S.Pub.U.A.B. Hi ha versió castellana.
- Bb(2). = L. Barbé, *Curs d'Introducció a l'Economia, II. L'Escola Neoclàssica, Keynes i Schumpeter*, S.Publ. U.A.B.
- F. = B. Fine, "*El Capital*" de Marx, Col. MacMillan - Vicens-Vives.
- G. = J. K. Galbraith, *Historia de la Economia*, Ed. Ariel.
- Lg. = O. Lange, *Economía Política*, Fondo Cultura Económica.
- L. = R.G. Lipsey & C. Harbury, *Principis d'Economia*, Ed. Vicens Vives.
- R. = J. Robinson & J. Eatwell, *Introducción a la Economía Moderna*, F. Cultura Ec.
- U. = J. Urrutia, *Economía neoclásica*, Pirámide.
- W = V.C. Walsh, *Introducción a la Microeconomía Contemporánea*, Ed. V. Vives.

Objectius de les assignatures d'Introducció

A *Introducció a l'Economia I i II* es presenten els principals conceptes desenvolupats a la Ciència Econòmica, prenent com a fil conductor els grans temes treballats per les escoles més rellevants del pensament econòmic: L'Escola Clàssica (I), l'Escola Neoclàssica, Keynes i Schumpeter (II). Això suposa, doncs, introduir a l'estudiant la idea de diversitat de corrents per tal que pugui situar els enfoc de les matèries que se li presenten després al llarg de la carrera. D'altra banda, els conceptes introduïts se situen a dos nivells: un nivell d'enunciats institucionals, tot descrivint realitats actuals o passades i un nivell d'enunciats teòrics aptes per procedir a ulteriors construccions de models. Quant a l'extensió de les diverses teories, es contempla el seu desenvolupament tenint molt en compte els continguts dels programes de les posteriors assignatures troncales. Es pretén per tant que, a través de les classes i consultes en hores de despatx, l'estudiant arribi, d'una banda, a copsar els grans temes de la Ciència Econòmica segons les diverses escoles tal com els van presentar els grans autors, i de l'altra, es comenci a familiaritzar amb les eines que li permetran el bastiment de models.

Mètode d'avaluació

L'avaluació del compliment dels anteriors objectius en cada estudiant es farà mitjançant un examen final amb qüestions teòriques i problemes específics per a cada una de les dues assignatures.

Hores de tutoria

Prof. Muriel Casals (despatx B3-108): dimarts i dijous de 16,30 a 18,00.
 Prof. Lluís Barbé (despatx B3-114): dimecres de 16,30 a 18,00 h.